

طلوع کرده به عالم جمال مصطفوی به نام «اکبر لیل» و منطق نبوی

چشم‌انداز تاریخی زندگی وزمانه‌علی اکبر (ع) در سالروز ولادت باسعادت آن حضرت

محمد جواد حقیقت – در بررسی زندگانی حضرت علی اکبر (ع) که امروز، روز مبارک ولادت باسعادت اوست، آن چه بیش از همه نظر را به خود جلب می‌کند، تلاقی جوانی و بصیرت‌است. آن حضرت در دشوارترین لحظات و حساس‌ترین بزنگاه‌های عمر حدوداً ۲۵ ساله خود، چنان در تصمیم‌گیری دقیق و خردمندانه عمل کرد که برای آن کسی که علی اکبر (ع) رانمی‌شناسد و تنها به روایت اندیشه و عمل وی توجه دارد، تصویر پیری جهان‌پدیده و جنگاوری میدان‌دیده را تداعی می‌کند. بر خلاف باور برخی مورخان بهانه‌گیر که پایداری و همراهی او را با سیدالشهدا (ع) ناشی از مهر پدر و فرزندی می‌دانند و به انجای مختلف می‌کشند که در این حماسه بی‌بدیل، وزنه عاطفه را بر عقلانیت غلبه دهند، کلام حضرت علی اکبر (ع) شاهدی بر نوع نگاه‌وی به قیام حسینی و دلیل همراهی او با پدر بزرگوارش، امام حسین (ع) است؛ هر چند که در بررسی زندگانی پر شور علی اکبر (ع) اقیانوسی از روابط عاطفی پدر و فرزندی موج می‌زد و در هنگامه نبرد و پس از شهادت مظلومانه آن جوانی که وی را خَلْقاً و خَلُقاً، شبیه‌ترین مردم به رسول خدا (ص) می‌دانستند، این رابطه با جاری شدن جملاتی سر اسر احساس و عاطفه بر زبان مبارک سیدالشهدا (ع)، نمودی بارز می‌یابد و چولان عقل و عشق را در مصاف حق علیه باطل به نمایش می‌گذارد. آن چه در ادامه می‌خوانید، تنها فراز هایی از حیات پر شور و سر اسر حماسه بزرگ‌ترین پسر اباعبد... (ع) است؛ فراز هایی که با وجود استناد، باز هم قادر به بیان گوشه‌ای از آن زندگانی الهی نیست.

■ **علی؛ نام‌همه پسران سیدالشهدا (ع)**

«ابن عماد حنبلی» در «شذرات‌الذهب» گزارش کرده‌است که

سرمایه‌گذاری ۳۸۰۰ میلیاردی برای اجرای طرح‌های عمرانی در طبس

معاون استاندار و فرماندار ویژه طبس گفت: در دو سال گذشته بیش از ۳ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان طرح در انی شهرستان کلنگ‌زنی و یا افتتاح شده که در حوزه‌های مختلف راه، برق، آب و دیگر موارد بوده است.

علی رحیمی در جمع خبرنگاران اظهار داشت: از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون طرح‌های شاخص و مؤثر زیادی با کمک مردم و مسئولان در شهرستان طبس به نتیجه رسیده که راه‌ها در اولویت این طرح‌ها بوده است.

وی افزود: طی این دو سال بیش از ۳ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان طرح را کلنگ‌زنی و یا افتتاح کردیم که در حوزه‌های مختلف راه، برق، آب و دیگر موارد بوده است.

به گزارش تسنیم معاون استاندار و فرماندار ویژه طبس بیان کرد: در دو سال گذشته ۶۲ کیلومتر شروع بانند جدید در حوزه راه‌ها را داشتیم و هم اکنون از ۲۱۵ کیلومتر باند دوم شهرستان طبس استفاده می‌کنیم و ۱۵۹ کیلومتر باند دوم نیز در حال ساخت است.

وی با اشاره به اینکه در این دوسال بیش از هزار هکتار زمین به شهرستان طبس الحاق کردیم، خاطر نشان کرد: تاکنون آمار درخواست‌کننده‌های زمین ۱۴ هزار نفر بوده و به ۶ هزار نفر زمین واگذار کرده ایم.

معاون استاندار و فرماندار ویژه طبس بیان کرد: تا قبل از عبده به هزار نفر دیگر زمین واگذار می‌کنیم.

رحیمی با تأکید بر اینکه در دو سال گذشته

۵۸۸ میلیارد تومان برای گازرسانی به روستاها

و مسیرهای فاقد گاز هزینه شده است، گفت:

هم‌اکنون می‌توانیم بگوییم کل شهرستان گازرسانی

شده است.

وی ادامه داد: در مورد برق نیز دو پست جدید در

طبس دیپوک داشتیم و یک ترانس ۳۰۰ میلیاردی

نیز در حال اضافه شدن برای توسعه معادن است.

معاون استاندار و فرماندار ویژه طبس اظهار کرد:

دریازه ایجاد پست برق برای معادن مشکلی نداریم

و معادن می‌توانند برای برق درخواست پست کنند

تا به صورت مشارکتی انجام شود.

وی تصریح کرد: از آنجایی که فعالیت بخش

خصوصی در طبس بسیار زیاد بوده، پارسال توانستیم فقط ۲۲۴ میلیارد تومان از تسهیلات

استانی را در حوزه معادن جذب کنیم.

رحیمی اظهار کرد: در حوزه راه‌داری نیز در این

دو سال هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان طرح در حوزه

روکش، رفع نقاط حادثه خیز و تبدیل اینما انجام

شد و یا در حال انجام است.

فرماندار طبس گفت: در حوزه بهداشت و درمان نیز

یک دستگاه ام. آر. آی به شهرستان طبس آوردیم

که هزینه آن به همراه ساختنش ۶۰ میلیارد تومان

شد.

وی با ذکر این نکته که مشکلی که هم‌اکنون با

آن مواجهیم پرسنل کم این بخش است، تصریح

کرد: از مسئولین استانی می‌خواهیم توجه ویژه‌ای

به این بخش بکنند تا بتوانیم از ظرفیت آن را می

بیشتر از قبل استفاده کنیم.

معاون استاندار و فرماندار ویژه طبس گفت: ۶۲

شعبه اخذ رأی با هزار و ۶۲۰ نیرو در شهرستان

طبس چنامایی شده و آماده دریافت رأی مردم در

۱۱ اسفند است.

رحیمی بیان کرد: ۱۱ اسفند امسال انتخابات

مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری را

پیش رو داریم که در حوزه طبس، فردوس، سرابان

و بشرویه ۲۵ باوطلب برای مجلس شورای اسلامی

تأیید صلاحیت شده‌اند.

به گفته وی: آمار نامزدهای تأیید صلاحیت شده

مجلس شورای اسلامی در این دوره، سه برابر دوره

های قبل است.

وی تصریح کرد: ۶۲ شعبه اخذ رأی با همکاری هزار

و ۶۲۰ نیرو در شهرستان طبس آماده اخذ رأی از

مردم است و آموزش افراد دخیل در انتخابات و

آمادگی ۱۰۰ درصدی برای اخذ رأی انجام شده

است.

معاون استاندار با تأکید بر اینکه کار اصلی انتخابات

را مردم با حضور باشکوه خود انجام می‌دهند، اظهار

داشت: رأی‌گیری به صورت کاملاً الکترونیکی نداریم

اما افراد می‌توانند با به همراه داشتن ۵ مدرک

از طریق دستگاه‌های تشخیصی هویت، رأی بدهند.

امام حسین علیه السلام

اند، اما «محمدعلی میر» در «دانشنامه بزرگ اسلامی» زیر مدخل «علی بن حسین (ع)»، نقل‌روایت ایشان از امام‌علی (ع) و تعدادی از صحابه را دلیل شهادت حضرت علی اکبر (ع) در ۲۵ سالگی می‌داند. آن حضرت، همراه با پدر بزرگوارش، امام حسین (ع)، در اواخر سال ۶۰ ه‍.ق از مدینه خارج شد و سرانجام در روز عاشورای سال ۶۱ ه‍.ق به شهادت رسید.

■ **صاحب‌منطق‌استوار**

«سید بن طاووس» در کتاب شریف «اللّهوف علی قتلی الطفوف» می‌نویسد: «ثم سار حتی نزل: «التعلیبه» وقت الظهیر فوضع رأسه فرقد ثم استیقظ، فقال: قد رأیت هاتفا یقول: «أنتم تسرعون و المنايا تسرع بکم إلی الجنه»، فقال له ابنه علی: یا ایه! أفلنسأ علی الحق؟ فقال بلی یابنی، و... الذی إلیه مرجع العباد، فقال: یا ایه! إن لابنابی بالموت، فقال له الحسین (ع) جزاک...! یابنی خیر ما جزی ولداعن والده؛ امام (ع) حرکت کرد، تا این که وقت زوال ظهر به منزل تعلیه رسید. آن گاه سر بر بالش گذاشت و لحظاتی به خواب رفت. وقتی بیدار شد، فرمود: در خواب هاتفی دیدم که می‌گفت: شما به سرعت می‌روید و مرگ شما را به شتاب به بهشت می‌برد. در این هنگام پسرش، علی اکبر (ع)، عرض کرد: ای پدر! مگر ما بر حق نیستیم؟ امام فرمود: بله! به خدایی که بازگشت همه بندگان به سوی اوست قسم، ما بر حقیق. علی اکبر (ع) عرض کرد: حال که چنین است، ما را از مرگ چه باک؟ امام (ع) خطاب به فرزندشان فرمودند: فرزندم! خداوند تو را پاداشی نیکو دهد؛ پاداشی که فرزندان در عوض نیکی به پدر خویش، از خداوند دریافت می‌کنند. «ظاهر این گفت‌وگوی کوتاه، نخستین بیانات ثبت‌شده از حضرت علی اکبر (ع) در

قولیه»، در کتاب «کامل الزیارات»، کنیه حضرت علی اکبر (ع) را «ابوالحسن» ذکر می‌کند. مادر آن بزرگوار، لیلیا، دخترایی مره بن عروه بن مسعود ثقفی بود. (ترجمه مقاتل الطالیین؛ ج ۱؛ ص ۱۲۰) «ابن سعد» در کتاب «طبقات الکبری» نام‌مادر حضرت علی اکبر (ع) را «غزاله» ضبط کرده است. با این حال، در میان مورخان، نام لیلیا، برای مادر آن حضرت، بیش از سایر نام‌ها شهرت دارد. (نگاه‌کننده: الکامل فی التاریخ؛ علی بن محمد بن اثیر؛ ج ۴؛ ص ۷۴؛ همچنین: تاریخ طبری؛ محمدبن جریر طبری؛ ج ۵؛ ص ۴۴۶)

■ **راوی جوان**

از وقایع دوران حیات حضرت علی اکبر (ع)، تا زمان ورود به کربلا و واقعه عاشورا، اطلاع‌رسانی در دست نیست. «ابن اعثم کوفی» در کتاب «الفتوح»، ضمن نقل سخنان امام حسین (ع) و از بیان مبارک ایشان، حضرت علی اکبر (ع) را در ظاهر، اخلاق و اندیشه، شبیه‌ترین مردم به رسول خدا (ص) توصیف کرده‌است. «ابوالفرج اصفهانی» در «مقاتل الطالیین» و «ابن ادریس حلی» در «السرائر» آورده‌اند که حضرت علی اکبر (ع) از جد بزرگوارش، امام علی (ع) و تعدادی از صحابه رسول خدا (ص)، روایاتی نقل کرده‌است. اشعاری که در مدح این‌پسر برومند امام حسین (ع)، توسط شاعران هم‌عصر ایشان، سروده شده، نشان‌دهنده شخصیت شجاع، آگاه و آراه‌دهنده حضرت علی اکبر (ع) است. نمونه‌هایی از این اشعار در کتاب‌هایی مانند «مقتل خوارزمی»، «مقاتل الطالیین» و «لهوف» گردآوری شده‌است. ظاهراً سن آن حضرت در زمان شهادت ۲۵ سال بوده‌است. با این حال، برخی از مورخان، مانند «ذهبی»، سن حضرت علی اکبر (ع) را کمتر از ۲۵ سال و حتی ۱۸ سال آورده

مدیر کل میراث فرهنگی خراسان جنوبی خبر داد؛ بازدید ۱۱۰ هزار نفر از موزه‌های خراسان جنوبی طی دو سال گذشته

مدیر کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی جنوبی گفت: در دو سال گذشته ۱۰۹ هزار و ۳۹۳ نفر از موزه‌های استان بازدید کرده‌اند.

هادی شاهوردی اظهار کرد: تعداد ۵۴ هزار و ۹۳۰ نفر در سال ۱۴۰۱ از موزه‌های خراسان جنوبی بازدید کرده‌اند، که از این آمار، ۵۲ هزار و ۸۲۷ بازدیدکننده داخلی و

جریان سفر امام حسین (ع)، از مکه تا کربلاست. محتوای این مکالمه، بخشی از درونمایه فکری و منطق استوار حضرت علی اکبر (ع) را آشکار می‌کند. اوسر دار ثابت قدم راه حق وراستی بود. جلوه‌های این ویژگی بر جسته‌رامی توان در لحظه لحظه حضور و رزم شجاعانه حضرت علی اکبر (ع)، درآوردگاه کربلا، مشاهده کرد.

■ **درآوردگاه‌نینوا**

«ابوالفرج اصفهانی»، «ابن اثیر» و «طبری»، همچنین «ابن شهر آشوب ساری» و «سیدبن طاووس» در آثارشان، حضرت علی اکبر (ع) را نخستین عضو از خانواده سیدالشهدا (ع) می‌دانند که به میدان مبارزه گام نهاد و به شهادت رسید. بر اساس نوشته «ابن اثیر» در «الکامل فی التاریخ»، آخرین فرد از اصحاب اباعبد... (ع) که راهی میدان شد و به فیض عظیم شهادت‌نایل آمد، «سیدبن ابی المطاع خثعمی» بود؛ پس از او، حضرت علی اکبر (ع) به میدان رفت. «سیدبن طاووس»، ماجرای غم‌انگیز شهادت آن بزرگوار را، در «لهوف»، این گونه نقل می‌کند: «فتقدّم نحو القوم فقاتل قتلاً شديداً و قتل جمعاَ کثیرا. ثم رجع إلی ابيه، وقال: یا ایت! الأعطش قد قتلنی و قتل الحدید قد أجهدنی، فیهل إلی شربةٍ من الماء سبیل؟ فیکب الحسین (ع) وقال: واغوثا! یا بُنّی، قاتل قلیلا فما أسرع ما تلقی جدّک مُخمّدا (ص)، فیسقیک بکأسه الأوفی شربةً لا تظلمأ بعدها أبدا، فرجع إلی موقف الزّوال و قاتل أعظم القتال، فمأه مُنقذ بن مُرة العیدی یسهّم فصرّعه، فنادی: یا أبنأه علیک منی السّلام، هذا جدی یقرّوک السّلام و یقول لک: عجل القدوم علینا، ثم شقّق شققة فمات. فجاء الحسین (ع) حتّی وقف علیه ووضّع خدّه علی خدّه قال: قتل!.. قوما قتلوک، ما أحرّجهم علی...! وعلی انتهاک حرمة الرّسول...! (ص)، علی الدّنيا یعدّک الغناء؛ پس علی اکبر پای به میدان مبارزه با آن قوم نهاد و با آنان مبارزه‌ای مر دانه کرد و بسیاری را بر خاک انداخت. سپس به سویی پدر بزرگوارش بازگشت و گفت: پدر جان! تشنگی مرا کشت و سلاح پولادین مرا به سختی افکند، آیا راهی هست که بتوان جره‌ای آب فراهم کرد؟ امام (ع) گریستند و فرمودند: فرزند عزیزم! اندکی دیگر در کار جهاد باش و تحمل کن؛ به زودی با جدت، رسول خدا (ص) دیدار خواهی کرد و او تو را با جامی سیراب خواهد کرد که پس از آن هرگز تشنگی را نخواهی چشید. علی اکبر به میدان بازگشت و مبارزه نمایانی کرد. پس منقد بن مُره تیری به سوی او پرتاب کرد که بر اثر آن تیر بر زمین افتاد و فریاد برآورد: پدر جان! سلام من بر تو بودا! این جذم رسول خداست که به تو سلام می‌رساند و می‌فرماید برای رسیدن به ما عجله کن. علی اکبر این جمله را بر زبان آورد و به شهادت رسید. امام حسین (ع) خود را به بالین پسرشان رساندند و صورت مبارکشان را بر صورت وی نهادند و فرمودند: خداوند مرده‌می که تو را کشتند، بکشد؛ چه گستاخ مرده‌می هستند که این چنین حرمت رسول خدا را شکستند؛ فرزندم، بعد از تو خاک بر سر نینوا.»